

DE GEMEENSCHAP

PLAATSELIJK GEESTELIJK CENTRUM

HUMANISTISCHE STICHTING

SOCRATES

mensen begrijpen

Dit was het motto van de najaarsconferentie van Socrates, die zich in een overweldigende belangstelling kon verheugen. De Internationale school voor Wijsbegeerte kon de toestromende massa amper verwerken. Na een geestige verwelkoming van prof. dr. W. van Dooren werd in de ochtenduren gesproken over de mentaliteit in huwelijk en seksualiteit.

Dr. A. J. Wichers behandelde de achtergronden van de oude opvattingen en prof. dr. G. A. Kooy de wordende nieuwe opvattingen. Uit de beide inleidingen werd duidelijk dat wij tendele nog altijd leven onder de zeer oude opvattingen van de agrarische maatschappij en dat pas in de huidige tijd de gevolgen van de Franse en de Industriële revolutie en de nasleep daarvan zich duidelijk gaan manifesteren in de samenleving. Prof. Kooy konkludeerde dat wij leven in een crisis van de seksuele moraal. Een nieuwe moraal vinden we niet bij de progressieve kerken, noch bij de conservatieve en progressieve humanisten. De crisis zal moeten worden overwonnen, maar op de vraag hoe, hebben we nog geen antwoord.

De middag was gewijd aan de mentaliteit van oude en nieuwe tijd. Dr. Wichers liet duidelijk uitkomen, dat de verschillende gedragspatronen in het Nederlandse volkskarakter terug te voeren zijn tot middeleeuwse tijden. Met name keerde hij zich tegen de stereotypen als „Calvinistisch Nederland“, „land van handel en zeevaart“, „invloed van de zestienste eeuwse Gouden Eeuw cultuur“ e.d. In een samenspraak met de voorzitter met beide inleiders en de zaal onder de titel „oude Adam en nieuwe tijd“ werd deze bijzondere geslaagde conferentie afgesloten.

Sommige leden en ook bestuursleden vragen zich wel eens af: wat betekent zo'n gemeenschap van het Humanistisch Verbond nu eigenlijk? Wordt er niet veel werk besteed aan het organiseren van bijeenkomsten, waarvoor maar weinig mensen belangstelling tonen? Als wij alleen kijken naar onze bijeenkomsten en deze bovendien beoordelen vanuit de verwachting, dat alle leden daar naar toe zouden moeten komen, is het soms inderdaad wel eens moeilijk om te zeggen, dat wij met een belangrijke zaak bezig zijn. De vraag is echter of het juist is het gemeenschapswerk op deze wijze te beoordelen. Wij menen, dat een wat ruimere visie op de taak van de gemeenschap ons ertoe kan brengen niet alleen te erkennen, dat dit inderdaad een belangrijke zaak is, maar ook er met enthousiasme een bijdrage aan te leveren.

Wij menen, dat deze ruimere visie kort kan worden uitgedrukt in de woorden: de gemeenschap van het Humanistisch Verbond is een **plaatselijk geestelijk centrum**. Daarvan dient een reeks van activiteiten uit te gaan, waarvan wij hieronder de volgende noemen:

- een aantal leden heeft behoefte aan contact met geestverwanten. De gevraagde contactmogelijkheden moeten in hoofdzaak plaatselijk worden georganiseerd door de gemeenschap.
- een aantal leden heeft behoefte aan voorlichting over en bezinning op levensvragen, zoals huwelijk, seksualiteit, opvoeding, arbeid, omgang met anderen, ziekte, dood, enzovoort, enzovoort. Daartoe biedt de gemeenschap gelegenheid in bijeenkomsten, gespreksgroepen, cursussen, enzovoort. Het is ieders goede recht aan dit soort activiteiten op dit moment persoonlijk geen behoefte te hebben. Dat neemt niet weg, dat het zeer zinvol is deze mogelijkheden wel aan te bieden aan degenen, die er wel belangstelling voor hebben.
- sommige mensen, leden en niet-leden, hebben wel eens behoefte aan een persoonlijk gesprek met een vertrouwensman. Het is de taak van onze gemeenschappen daartoe plaatselijk gelegenheid te bieden.
- wij krijgen in toenemende mate toegang tot de scholen voor voortgezet onderwijs om humanistisch vormingsonderwijs te geven. Ondanks de landelijke steun moet het geven van dit vormingswerk op de scholen toch in hoofdzaak door de gemeenschappen plaatselijk worden gerealiseerd.
- er wordt in onze gemengd samengestelde samenleving herhaaldelijk gevraagd om een humanist in het bestuur van een of andere algemene instelling. Uw gemeenschapsbestuur ontvangt zulke uitnodigingen.
- er is, gewoon in de praktijk, behoefte gebleken aan het tonen van persoonlijke aandacht voor zieke, bejaarde of eenzame geestverwanten. Daarvoor wordt, onder de benaming „praktisch humanisme“, door de gemeenschap gezorgd.

**vervolg: DE GEMEENSCHAP
PLAATSELIJK GEESTELIJK CENTRUM**

— het humanisme heeft iets te zeggen aan de samenleving en het heeft zich in de loop van het korte bestaan van het Humanistisch Verbond reeds een stem van gezag verworven. Er is ook plaatselijk wel eens aanleiding de stem van het humanisme te laten horen. Het is de zoveelste taak, waarop het bestuur van uw gemeenschap zich heeft te beraden.

— tenslotte is het gewenst, dat een gemeenschap een eigen huis heeft, een humanistisch centrum. Dat is nog maar in weinig plaatsen gerealiseerd, maar het is wel een doel om naar te streven!

De zin van ons werk wordt gevonden in de antwoorden, die wij weten te geven op de vragen, die vanuit de samenleving aan ons worden voorgelegd en waarin wij onze taak vinden. Door de samenleving zullen ons in de toekomst ongetwijfeld nog meer taken worden gepresenteerd, dan hierboven reeds vermeld.

De kracht, die nodig is om ons werk naar behoren te verrichten, is echter geheel afhankelijk van het aantal mensen, dat bereid is hieraan op enigerlei wijze medewerking te verlenen.

DR. A. J. WICHERS VERTREKT

Ons hoofdbestuurslid dr. A. J. Wichers uit Wageningen heeft helaas wegens vertrek naar het buitenland per 1 december al zijn functies in het verbond moeten neerleggen. Wij willen op deze plaats Wichers heel hartelijk danken voor het vele werk, dat hij voor het verbond heeft verricht. Hij heeft verschillende functies vervuld, waarvan wij met name noemen zijn voorzitterschap van de gemeenschap Ede-Wageningen, het houden van vele inleidingen in gemeenschappen en op landdagen en een hele reeks constructieve bijdragen aan het werk van het hoofdbestuur. Het is nog niet bekend hoelang Wichers in het buitenland zal blijven. Wel verklaarde hij bij zijn afscheid, dat hij bij een mogelijke terugkeer over één, drie of meer jaren heel graag weer een taak in het H.V. op zich zal nemen.

**korte samenvatting van de
door het hoofdbestuur
opgestelde nota**

In de resultaten van het optreden van het H.V. kunnen zowel successen als een falen worden onderscheiden:

1. Ons optreden vormt stellig een uitdaging voor de kerken, die mede daardoor sterk in beweging zijn geraakt.
2. Wij hebben vele openbare bevoegdheden verkregen op het gebied van de geestelijke verzorging en vorming.
3. Wij hebben een niet onbelangrijke groep buitenkerkelijken een stuk zelfvertrouwen gegeven. De vroeger vaak gehoorde uitdrukking „ik ben niets” is door velen vervangen door „ik ben humanist”.
4. Daar staat een falen tegenover: van de grote groep buitenkerkelijken hebben wij slechts 15.500 als leden weten in te schrijven.

Dat leidt tot de vraag: wat heeft er dan aan het Verbondsbeleid ontbroken? Daarop kan worden gezegd dat enerzijds de grote massa van de buitenkerkelijken nogal ongeïnteresseerd lijkt, anderzijds heeft het H.V. een voorzichtig zij het doelbewust beleid gevoerd en vermoedelijk een te intellectuele indruk gewekt. Echter, nuancerend, zo kenmerkend voor het humanisme, wordt licht voor slaperigheid aangezien en bovendien komen mensen nu eenmaal niet alleen via intellectuele inspanning tot een overtuiging. Een groter ledental is echter volstrekt noodzakelijk om tot een goede functionering van het H.V. te komen. Wij zullen ons beleid dus sterker moeten richten op een beeldvorming van het humanisme, die de mensen concreet aanspreekt.

Een grote rol moet daarbij worden toegedicht aan de gemeenschappen. Zij dienen een duidelijk beeld te hebben van hun plaats en taak. Het gaat daarbij allereerst om bewustmaking van mens-zijn in de wereld van nu en bewustwording van de culturele situaties, waarin wij ons bevinden. Echter voor velen nauwelijks minder om de beleving van saamhorigheid ondanks allerlei verschillen. En tenslotte maar niet als minste, gaat het om dienstverlening aan de plaatselijke samenleving en enkeling. In elk geval liggen hier belangrijke taken op het gebied van de kadervorming.

INLEIDING TOT HET

**VORMINGSLEIDERS-
GEESTELIJK RAADSMAN**

Langzaam maar zeker groeit het korps vormingsleiders voor het Humanistisch Vormings Onderwijs. Op 11 november jl. behaalde drie cursisten van het Humanistisch Opleidings Instituut hun diploma, t.w. mevrouw P. Passchier-van Meekeren te Spijkenisse en de heren F. van der Made in Capelle a/d IJssel en J. de Rijcke in Terborg. De heer J. W. D. Loode in Maartensdijk behaalde het diploma geestelijk raadsman.

Voor het eerst in de geschiedenis van het Humanistisch Verbond behaalden zes leerlingen van een kweekschool door middel van een H.V.O.-opleidingscursus aan de school hun diploma. Zij werden door de heer Van der Made aan de Rotterdamse kweekschool opgeleid en het eindgesprek werd bijgewoond door twee gecommitteerden van het Hum. Opl. Instituut. De geslaagden waren mevrouw C. A. Bruinsma-van Meesen, mej. G. L. van Meesen en de heren J. Bots en A. Offermans, allen te Rotterdam en de heer E. v. Bork te Oostvoorne. De gemeenschap Rotterdam bood hun een boekje aan als blijk van waardering.

**GIRO
6168**

10 JAAR STEUNFONDS

=

EXTRA GIFT

Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme - Amersfoort

Meer dan 70, voor het merendeel jongeren, bezochten de studiedag van de werkgroep Jeugd en Jongeren. 's Ochtends werd er in vier groepen gediscussieerd over de deelname aan jongerengroepen en van jongeren als humanist aan de samenleving. Iedereen was het er over eens, dat allerlei grenzen die er tussen de mensen en groepen mensen bestaan, moeten worden doorbroken. De oorzaak van mentaliteit, die zou moeten groeien naar het inzicht dat niet iedereen gelijk is, maar wel gelijkwaardig. Dit vereist gedifferentieerd werk, maar ook activiteiten die zich lenen voor gezamenlijke uitvoering.

Eigen jongerensociëteiten was een duidelijke wens, waarbij in een lange rij punten werd vastgelegd hoe het wel en wat er niet moest. Praktisch werken werd zeer systematisch verdeeld in intern en extern, met mo-

gelijkheden en voorwaarden.

Moet de humanistische erfenis van het Verbond zonder meer aanvaard worden of moeten we als jongeren er een nieuwe vorm en inhoud aan geven? Deze vraag kwam naar voren bij het bespreken van het deelnemen aan de jongerengroepen en het H.V.-werk. Ook wenste men een eigen jongerenbrochure zonder moeilijke woorden en kadertraining. Tevens werd een aanbeveling gedaan voor een volgende jongerenconferentie.

stichting i.o.

's Middags werd de meeste tijd besteed aan een door het Verbond in het leven te roepen stichting voor jeugd- en jongerenactiviteiten. Men kwam kritisch opbouwend naar voren, alhoewel ook duidelijk werd

gezegd: zo min mogelijk organisatie. Een altijd moeilijk te rijmen zaak: alles zo goed mogelijk willen vastleggen en toch een minimum aan organisatie in het leven roepen.

oproep

Jongerenskadertraining voor humanistische jongerenactiviteiten is in voorbereiding bij de werkgroep Jeugd en Jongeren. De training zal bestaan uit 2 weekenden en 4 zaterdagse bijeenkomsten in max. 3 maanden (vermoedelijk maart, april, mei). Ook wordt enig werk thuis verlangd, alsmede een nog te bepalen bijdrage in de kosten. Met aspirant-deelnemers zal groepsgevoel vooraf gesproken worden over hun wensen en opdat zij weten waar ze aan beginnen.

Geïnteresseerden (18-30 jaar) kunnen zich opgeven bij de sekretaris v. d. Werkgroep, Marathonweg 71, Amsterdam.

VERBONDSBELEID

Daarnaast is het nodig ook aan de intellectuele doordenking van het humanisme grote aandacht te schenken. Zo weinig aantrekkelijk als een intellectualiserende weergave van het humanisme is, zo noodzakelijk is een intellectuele verantwoording.

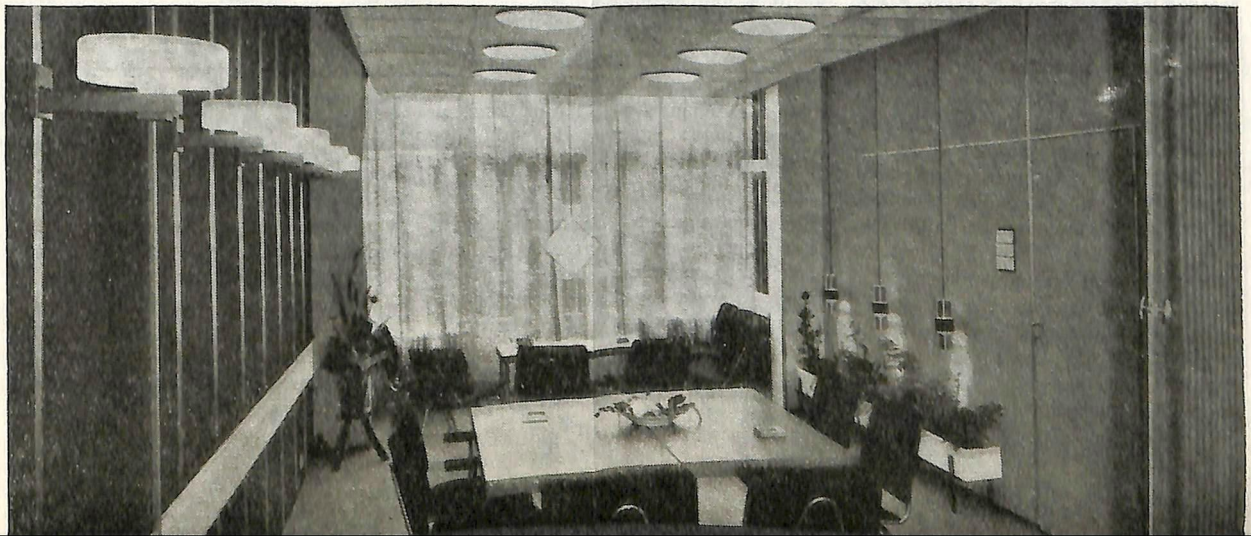
Niemand van ons kan afdoende antwoord geven op de vraag hoe in deze veranderende samenleving het humanisme doeltreffend aan de orde gesteld kan worden. Het humanisme tracht een antwoord te geven op levensvragen. Dat zal steeds een zo concreet mogelijk antwoord moeten zijn, maar het zal tegelijkertijd een levensvisie aan de orde stellen. Het gaat immers niet om het geven van recepten, maar om een aanpak die de mens in staat stelt zelf te beslissen. Dit alles brengt niet noodzakelijk de terecht zo gevreesde vaagheid mee. Duidelijkheid is inderdaad vereist. Men meent vaak dat de weigering om de individuele humanist een gezamenlijke stellingname op te leggen voortvloeit uit gebrek aan durf. Maar die durf is juist vereist voor een persoonlijke standpuntbepaling!

De duidelijkheid van het humanisme als zodanig zal vooral moeten blijken uit de antwoorden die het geeft als zijn uitgangspunten aan de orde zijn. Als men vraagt: „waar gaat het de humanist om?” dan zijn wel enkele antwoorden te geven, bijvoorbeeld:

1. de mens moet leren leven met onzekerheid,
2. de mens moet leren zijn leven zelf te bestemmen en
3. de mens moet leren leven met anderen.

HUMANISTISCH CENTRUM

Dat is de naam van het eigen huis van de gemeenschap Rotterdam, dat 30 november jl. door prof. dr. J. P. van Praag werd geopend na een historische schets over de totstandkoming er van door mevrouw M. Blom-Mourits. Zij maakte ook duidelijk dat het Centrum weliswaar in Rotterdam staat maar het voor het hele Waterweggebied bedoeld is. Ook is het er niet alleen voor humanisten, maar voor allen, die de humanistische achtergrond willen accepteren. Vanuit het Centrum zal de geestelijk raadsman voor het Waterweggebied, de heer C. J. van der Hulle, zijn werk verrichten. De verbouwing van het huis tot het Centrum stond onder leiding van de heer W. J. Kraamer van het architectenbureau Schuch en Kraamer. De foto geeft een beeld van zeer moderne en toch uiterst gezellige benedenzaal.

UIT GEMEENSCHAPPEN

Een drietal gemeenschappen hebben sedert kort, na verkregen toestemming van het hoofdbestuur, een naamsverandering ondergaan: de gemeenschap Amstelveen is geworden *Amstelveen-Buitenveldert*, Appelscha-Oosterwolde draagt nu de naam: *Ooststellingwerf* en Vlaardingen heeft zijn werkgebied uitgebreid tot *Vlaardingen-Maassluis*.

Den Haag is de stad met de meeste belangstelling voor gespreksgroepen. Reeds enige jaren functioneren hier meer gespreksgroepen dan in enige andere stad en deze herfst blijken er dat maar liefst negen te zijn.

De gemeenschap *Voorburg-Rijswijk* heeft op 27 december een echte feestavond op zijn programma staan. Goedzo, Voorburgers en Rijswijkers lach (ook elkaar?) maar eens gezellig uit over de vele dwaasheden, die een mens kan begaan.

De gemeenschap *Zeeuws-Vlaanderen* heeft een nieuwe penningmeester. Wij feliciteren hem met zijn nieuwe functie maar willen vooral een woord van dank richten tot zijn voorganger, de heer A. Peters. Die heeft het penningmeesterschap maar liefst 12½ jaar vervuld, waarvan de laatste jaren onder moeilijke persoonlijke omstandigheden.

De gemeenschap *Hengelo* werkte mee aan een naoberschap nieuwe stijl. Tesamen met de kerken en Humanitas is daar een telefonische hulpdienst opgericht, waar mensen, die „het niet meer weten” en de telefoon grijpen een hulpvaardig gehoor vinden.

De gemeenschap *Arnhem* kwam op de goede gedachte eens een forum samen te stellen uit een jurist, een arts, een leraar, een journalist en een huisvrouw, dat gezamenlijk en met de aanwezigen een gesprek voerde over het belangrijke onderwerp: Beroepsethiek.

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES medische sectie

Deze nieuwe sectie van Socrates hield haar eerste studiedag. Het onderwerp was „het dogma in de medische ethiek”. Gezocht werd naar het verband tussen medische ethiek en levensbeschouwingen en de afbakening van beider terrein. Een vruchtbare en hoogst belangwekkende discussie tussen mensen van het vak. Behalve een dertigtal medici was er ook belangstelling voor deze studiedag van de zijde van organisaties op sociaal-medisch terrein.

De gemeenschap *Amsterdam-tuinsteden-west* waagde het er eens op af te wijken van het gebruikelijke patroon: eerst een inleiding en daarna gelegenheid tot vragenstellen. De bezoekers aan de bijeenkomst over: „Wat is oecumene?” kregen eerst gelegenheid in kleine groepjes over dit onderwerp van gedachten te wisselen, pas daarna kreeg de spreker het woord en vervolgens in de gezamenlijke nabespreking weer alle aanwezigen. Om zo'n manier wordt niet alleen een interessant onderwerp goed behandeld maar voelen de mensen zich ook echt thuis omdat zij contact hebben met anderen.

Een goed oog voor het onderling contact heeft men ook in de gemeenschap *Emmen*. In een uitnodiging van deze gemeenschap lezen we: „de spreker begint om half elf, maar komt u alvast omstreeks tien uur, dan drinken we eerst gezellig een kopje koffie.”

De gemeenschap *Haarlem* heeft een bouwcommissie gevormd. Die gaat waarschijnlijk niet zelf bouwen, maar wel vaart zetten achter de vervulling van een in Haarlem reeds lang levende wens: een eigen gebouw. Ook in *Den Haag* wordt hard gewerkt aan hetzelfde doel. Wij zijn benieuwd wie het eerst de uitnodigingen voor de feestelijke opening van het eigen humanistisch centrum kan laten drukken. Wie een goed voorbeeld wil zien hoe fraai zo iets er kan uitzien moet maar eens in *Rotterdam* gaan kijken aan de Provenierssingel.

Ook de Groningers brengen wat meer variatie in hun activiteiten. Op het moment, dat uw redakteur deze regels zit te typen zitten een stel humanisten in *Groningen* in de bioscoop te kijken naar een film, waarover zij vervolgens nog wat gaan napraten. En op 9 februari aanstaande laten zij de krant eens spreken. Nee, geen goocheltruc, wel een levendige discussie-avond naar aanleiding van krantenknipsels.

Amstelveen-Buitenveldert maakt een interessant gebruik van onze radio-uitzendingen. Elke laatste zondag van de maand om 11 uur kunt u komen napraten over de radio-uitzending, die u om kwart voor tien zojuist hebt gehoord.

De gemeenschap *Beverwijk* heeft het vorig jaar wat moeilijk gehad, dit jaar is er echter weer een goede start geweest met een geslaagde openingsbijeenkomst met als spreker prof. Stuiveling. Bovendien werden er in Beverwijk twee gespreksgroepen gevormd.

Vakantieplannen? „Noorwegen”?

Hebt u al plannen voor het komende jaar, nog niet, dan hebben wij een idee: „Ga mee naar Noorwegen.” De reis die de buitenwerkcommissie dit jaar op touw zette was zo'n succes, dat wij het aandurven ook voor 1968 een vakantiereis naar dit wondermooie en gastvrije land te organiseren.

Het programma luidt als volgt:

20 juli: vertrek uit Rotterdam per m.s. „Venus”.

21 juli: op zee.

22 juli: aankomst Bergen. Logies in Alrek Hotel.

23 juli: per bus van Bergen via Norhumsund naar Øystese. (Hardanges Fjord Hotel).

24/25 juli: verblijf in Øystese.

26 juli: per bus naar Gudvang en verder per boot naar Kaupanger en door per bus naar Marifjörä. (Törvis Hotel).

27/28 juli: verblijf in Marifjörä.

29 juli: per bus via Kaupanger naar Revsnes (Lindström Hotel).

30 juli: per bus via Leardal naar Fagarness en 's middags naar Lillekammer.

31 juli/1 aug.: verblijf Lillekammer.

2 aug.: per trein naar Oslo (Studentenhotel).

3 aug.: in de middag vertrek naar Amsterdam per vliegtuig.

Kleine wijzigingen voorbehouden.

Het is dus een 15-daagse boot-vlieg-reis. De kosten van deze volledige verzorgingsreis (verzekeringen enz. inbegrepen) f 815,—. De kosten in Noorwegen zijn vergeleken met die van 1967 met ruim 20 % gestegen. Bij voldoende deelname kunnen we nog een kleine korting geven. Het inschrijfgeld f 50,— wordt in mindering van de totale reissom gebracht.

Als verbetering van het reisschema zijn er nu twee grote steden in het programma opgenomen, te weten: Oslo en Bergen.

Wij raden u aan snel — 't liefst nog voor de jaarwisseling — te reageren daar er slechts 30 deelnemers van deze gelegenheid gebruik kunnen maken. De reis wordt weer verzorgd door het reisbureau Interland-Amsterdam. Reisleader G. Blöten en echtgenote.

Aanmeldingen per briefkaart aan:

G. Blöten, Julianaweg 4, Utrecht, tel. 030-880048 na 18 uur.